

◀ **سوسن صادقی /** امروزه بیش از ۷۰ میلیون ایرانی کاربر عضو شبکه ارتباطی کشور هستند و از خدماتی چون بانکداری الکترونیکی، حمل و نقل اینترنتی، اپلیکیشن‌ها و... استفاده می‌کنند که نشان از فراهم شدن زیرساخت‌های ارتباطی در کشور دارد. به عبارتی اگر زیرساختی در کشور فراهم نشده بود، ما امروز شاهد چنین خدماتی نبودیم. اما زیرساخت ارتباطی کشور در دولت تدبیر و امید به چه میزان رشد داشته است؟ در همین راستا گفت‌وگویی با «حمیدرضا فتاحی» رئیس هیأت مدیره شرکت ارتباطات زیرساخت داشتیم.

امیر رحیمی / ایران

رئیس هیأت مدیره شرکت ارتباطات زیرساخت در گفت و گو با «ایران»: ارتباطات زیر ساخت به تمامی تکالیف قانونی خود عمل کرده است

■ **از ابتدای شروع به کار دولت تدبیر و امید تاکنون چه اقدام‌های زیرساختی برای شبکه ملی اطلاعات انجام شده است؟**

ابتدا باید بگویم که شبکه ملی اطلاعات یک پروژه نیست، بلکه ایجاد زیست بوم فضای مجازی با نگاه درون‌زا (توانمندی‌های داخل کشور) و بیرون‌گرا (بازار بیرون از کشور) برای توسعه فناوری در همه ابعاد اقتصاد، اشتغال و... است. این استراتژی را بسیاری از کشورهای دنیا در پیش گرفته‌اند. برای اینکه بدانیم در حوزه زیرساختی شبکه ملی اطلاعات چه اتفاقاتی روی داده است باید به زندگی مردم نگاه کنیم. هم‌اکنون وقتی کاربران میلیونی از تاکسی‌های آنلاین استفاده می‌کنند، از فروشگاه‌های اینترنتی و آنلاین خرید می‌کنند، وقتی از اپلیکیشن‌ها خدمات دریافت می‌کنند و از سامانه‌های فیلم آنلاین بهره می‌برند، وقتی کسب و کارهای زیادی راه‌اندازی شده است و بدون هیچ خللی در حال سرویس دهی هستند، همه اینها نشان دهنده این است که بستر ارتباطات داخلی وجود دارد و زیرساخت شبکه ملی اطلاعات فراهم شده است که مردم به این امکانات دسترسی دارند. مادر زمینه فراهم کردن زیرساخت‌ها ۱۲ سال عقب‌ماندگی داشتیم و توانستیم در ۴ سال اخیر گام‌های بزرگی در حوزه توسعه زیرساخت‌های کشور برداریم. همین قدر بگویم که مادر حوزه شبکه IP داخل کشور افزایش ۳۰ برابری را شاهد بودیم. یعنی ظرفیت شبکه IP داخل کشور از ۶۰۰ گیگ‌بیت بیش از ۲۰ ترابیت بر ثانیه رسیده است. این یعنی توسعه زیرساختی، البته در نظر داشته باشید وقتی ما از انقلاب صنعتی چهارم مبتنی بر فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال صحبت می‌کنیم یعنی دارای امان‌ها، پیشران‌ها و اجزایی است و اجزای شبکه‌های اقتصاد دیجیتال نیز بخش‌های فناوری اطلاعات اپراتورها، استارت‌آپ‌ها و... هستند. هم‌اکنون می‌بینیم که آنها در حال فعالیت روی

زیرساخت ارتباطی کشور که فراهم شده، هستند. اگر توسعه زیرساختی صورت نگرفته باشد هیچ وقت اجزای شبکه نمی‌توانستند فعالیت کرده و حتی رشد یابند و فقط تبدیل به یک مصرف‌کننده می‌شدیم. بنابراین، اولین رویکرد و نگاه به سند توسعه شبکه ملی اطلاعات و اجرای شبکه ملی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، گام‌های مهمی در توسعه زیرساخت‌ها و حفظ پایداری ارتباطات بین‌الملل برداشته است و واقعاً آنچه گفته‌ایم که زیرساخت شبکه ملی اطلاعات مهیا شده است، درست بوده و ما به اهداف خود در حوزه زیرساخت شبکه ملی اطلاعات رسیده و توسعه همه جانبه‌ای را شاهد هستیم.

■ **چه موانعی در مسیر توسعه شبکه ملی اطلاعات وجود دارد و برای رفع این موانع، چه اقدام‌هایی باید صورت بگیرد؟**

مهم‌ترین مانع و چالش در زمینه توسعه شبکه ملی اطلاعات، نبود تفاهم در تعریف واحد از این شبکه است. هر بخشی نگاه و تعریف جداگانه‌ای درباره شبکه ملی اطلاعات دارد. البته باید گفت شورای عالی فضای مجازی در سند معماری شبکه ملی اطلاعات یک تعریف واحد را برای تفاهم میان تمام ذینفعان و ذینقشان آن تصویب کرده است. با این تعریف حیطه و تکالیف وزارت ارتباطات در حوزه زیرساخت شبکه ملی اطلاعات مشخص است. طبق این تعریف و سند، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات وظیفه فراهم کردن زیرساخت از نظر فنی را بر عهده دارد. البته برای دسترسی به یک زیست‌بومی برای توسعه فناوری اطلاعات و پیشران بودن در اقتصاد دیجیتال فقط فراهم شدن لایه زیرساخت، کافی نیست و به لایه‌های دیگری یعنی خدمات و محتوا نیاز است و ولی وزارت ارتباطات در این دایره نقش محوری ندارد.

■ **علت اینکه در دایره دیگر یعنی خدمات و محتوا به زیرساخت انتقادی کنید، چیست؟**

به نظر من برخی انتقادها سیاسی است. از این نکته هم

که بگذریم برخی از انتقادها غیر فنی است. آنهایی که انتقاد می‌کنند نمی‌دانند که لایه‌های خدمات و محتوا به نوعی سازمان، مسئول و بودجه مختص به خود را دارد و قانون تکالیفی را برای آنها تعیین کرده است. همان‌طور که گفتم وظیفه ما تأمین زیرساخت است و زیرساخت‌ها را فراهم کرده‌ایم که هم‌اکنون شرکت‌های تاکسی‌های آنلاین راه‌اندازی شده‌اند و دو میلیون راننده مشغول خدمات‌رسانی به ۱۵ میلیون کاربر هستند. با سند معماری شبکه ملی اطلاعات که مصوب شده امیدوارم اختلاف‌ها رفع و انتقادها تمام شود و منتقدان از سایر دستگاه‌ها هم که در این زمینه تکالیفی دارند، بخواهند تا آنها نیز به وظایف قانونی خود عمل کنند.

■ **وقتی صحبت از شبکه ملی اطلاعات به میان می‌آید عده‌ای اعلام می‌کنند با تکمیل این شبکه دیگر نیازی به اینترنت بین‌الملل نیست، آیا این گفته را تأیید می‌کنید؟**

شبکه ملی اطلاعات بستری خواهد بود برای تأمین آن دسته از نیازهایی که قابلیت تولید و تأمین آنها در کشور وجود دارد و استارت‌آپ‌ها و جوانان ایرانی با ایده‌ها و روش‌های نو و جدید امکان رقابت با محصولات خارجی و کسب سهم بین‌المللی از این طریق را خواهند داشت. بدیهی است آن دسته از منابع و خدمات که امکان تولید و دسترسی به آنها در داخل کشور وجود نداشته باشد، از طریق ارتباطات بین‌المللی قابل دستیابی خواهد بود و همین رود دسترسی به اینترنت بین‌الملل با کیفیت پایدار یکی از اجزای شبکه ملی اطلاعات است.

■ **وقتی اختلالی در اینترنت کشور به وجود می‌آید همه به نوعی وزارت ارتباطات و زیرساخت را مسئول این اختلال می‌دانند. سؤال از جنابعالی این است زیرساخت به چه میزان در این اختلال‌ها نقش دارد؟**

چنین اظهار نظری صحیح نیست. طبق قانون و سند ملی شبکه ملی اطلاعات، شرکت ارتباطات زیرساخت مسئول